

АМАЛЬ САМАЕ ЦЁПЛАЕ ПАЎГОДДЗЕ...

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар.)

Сярэдняя тэмпература паветра за шэсць месяцаў склала плюс 7,3 градуса, што на 2,6 градуса вышэй за норму. Гэтае паўгоддзе заняло другое месца ў ранжыраваным шэрагу ад самага цёплага да самага халоднага, пачынаючы з 1945 года. «Самае цёплае было першае паўгоддзе 1989 года з сярэдняй тэмпературай 7,4 градуса цяпла», — адзначыла **начальнік аддзела вывучэння змяненняў клімату службы метэаралагічнага і кліматычнага маніторынгу, фонду даных Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды Наталля КЛЯВЕЦ**.

Гэты год пачаўся з анамальна цёплым студзенем і лютага з сярэднім тэмпературамі плюс 1,1 і плюс 1,6 градуса адпаведна. Такі цёплы студзень адзначаны ў нашай краіне ўпершыню за ўсю гісторыю метэаназіранняў, а люты — другі раз. «У цэлым гэты зімовы сезон быў анамальна цёплым з сярэдняй тэмпературай плюс 1,5 градуса, што вышэй за кліматычную норму на 5,5 градуса. Такой цёплай зімы на тэрыторыі нашай краіны не адзначалася ні разу за ўсю гісторыю метэаназіранняў», — адзначыла начальнік аддзела.

Сёлета халодны перыяд нават зімой назваць было нельга. Зіма, з пункту гледжання кліматологаў, надыходзіць тады, калі сярэднясутачная тэмпература паветра апускаецца ніжэй за нуль і ўтрымліваецца на такой адзнацы больш за пяць дзён. У Беларусі на рубяжы 2019—2020 гадоў гэтага так і не адбылося, а значыць, кліматычнай зімы наогул не было.

Не было і ўстойлівага снежнага покрыва. Максімальная тэмпература паветра за календарную зіму была адзначана 18 снежня 2019 года ў Драгічыне і склала плюс 12,8 градуса. Мінімум — 8 лютага на станцыі Езярышча (мінус 11,1 градуса). «Нягледзячы на анамальна цёплае надвор'е, якое мы адзначалі ў гэтым зімовым сезоне, абсалютныя максімумы тэмператур па месяцах не былі перавышаны», — дадала Наталля Клявец.

Мінулая вясна была звычайная, хоць не без сюрпрызаў.

Сярэдняя тэмпература паветра перавысіла норму ўсяго на 0,2 градуса. Сакавік быў цёплым (у сярэднім плюс 3,6 градуса). Першы вясновы месяц з такой высокай тэмпературай адзначаецца ў сярэднім па краіне адзін раз на 10—15 гадоў. Красавік быў крыху халоднейшы, чым звычайна. У гэтым месяцы сярэдняя тэмпература была плюс 6,8 градуса, што ніжэй за норму на 0,5 градуса.

А май выдаўся халодны — у сярэднім плюс 11 (ніжэй за норму на 2,4 градуса). Апошні раз на тэрыторыі краіны такі халодны май быў адзначаны ў 1999 годзе. Максімальная тэмпература паветра за вясновы сезон была зафіксаваная 11 мая на метэастанцыі Жыткавічы і склала плюс 28,9 градуса. Мінімум — 24 сакавіка ў Бярэзінскім запаведніку (мінус 10,9 градуса).

Лета злёгка «тармазнулася»

Устойлівы пераход праз адзнаку плюс 14 градусаў у бок павышэння сёлета адбыўся 5-6 чэрвеня. Такім чынам, кліматычнае лета пачалося на тыдзень-два пазней, чым звычайна. Чэрвень быў цёплым — з сярэдняй тэмпературай плюс 19,6 градуса, што вышэй за кліматычную норму на 3,2 градуса. Ён заняў чацвёртае месца ў ранжыраваным шэрагу ад самага цёплага да самага халоднага. А самым цёплым гэты месяц быў у 2019 годзе.

На працягу чэрвеня 2020 года на метэастанцыях Лепель, Мар'іна Горка і Магілёў былі перавышаныя абсалютныя тэмпературныя рэкорды месяца. У Слаўгарадзе рэкорд быў паўтораны. Максімальнае значэнне тэмпературы паветра за чэрвень адзначылі ў Жлобіне (плюс 34,4), мінімальнае — у Бярэзінскім запаведніку (плюс 3,2 градуса).

А з ападкамі «прарвала» ў чэрвені

Са студзеня да чэрвеня гэтага года ў сярэднім па краіне выпала 302 мм ападкаў, або 103 % ад нормы. Гэта значыць, рэжым увільгатнення быў блізкі да звычайнага. Але пры гэтым ападкаў размяркоўваліся вельмі нераўнамерна.

У лютым, маі і чэрвені адзначалася залішняе увільгатненне. Больш за ўсё ападкаў за першае паўгоддзе выпала ў чэрвені — 104 мм (129 % нормы). У Бярэзінскім запаведніку ў чэрвені быў перавышаны гістарычны рэкорд месяца па суме ападкаў, калі выпала 231 мм (254 % нормы).

Недабор ападкаў адзначаўся ў студзені, сакавіку і красавіку. Найбольшы дэфіцыт быў у красавіку: выпала 13 мм (каля траціны месячнай нормы). У ранжыраваным шэрагу назіранняў ад самага сухога да самага вільготнага красавік 2020 года заняў чацвёртае месца.

На працягу першага паўгоддзя ў краіне адзначаліся ўзмацненні ветру да 15—27 м/с, месцамі туманы, галалёд і град. Навальніцы фіксаваліся нават у студзені, што з'яўляецца вельмі рэдкай з'явай для зімы.

Зіму адменяць як пару года?

У сувязі з павышэннем тэмпературы паветра сіноптыкі адзначаюць у Беларусі павелічэнне кліматычнага лета (за апошнія 30 гадоў — у сярэднім на 5-7 дзён) і скарачэнне зімы. «Сезоннасць клімату ў нас, вядома ж, захавецца, бо яна абумоўлена астранамічнымі фактарамі, але поры года змяняцца», — сказала Наталля Клявец.

Яна адзначыла, што ў сувязі са змяненнем клімату будзе павялічвацца колькасць небяспечных метэаралагічных з'яў. «На тэрыторыі нашай краіны за апошнія 30 гадоў не адзначаецца адназначнага росту іх колькасці. Але ў асобных відаў небяспечных з'яў можа павялічвацца паўтаральнасць. Напрыклад, небяспечная спякота (тэмпература паветра вышэй за 35 градусаў) адзначаецца ўсё часцей. Калі раней мы фіксавалі такое толькі па поўдні Беларусі (у Брэсцкай і Гомельскай абласцях), то цяпер тэмпературы, вышэйшыя за плюс 35, могуць адзначацца па ўсёй тэрыторыі краіны, паведаміла спецыяліст.

Што датычыцца другога паўгоддзя, то сярэдняя тэмпература паветра ў першай дэкадзе ліпеня склала плюс 19 градусаў, што вышэй за норму на 1,1 градуса. Апошні раз так цёпла ў першай дэкадзе ліпеня было ў 2015 годзе. Выпала ў сярэднім 31 мм ападкаў (109 % дэкаднай нормы).

Ураджай збожжавых будзе важкі

Надвор'е ў першым паўгоддзі абумовіла неадназначныя аграметэаралагічныя ўмовы на тэрыторыі краіны. Азімья культуры паспяхова перанеслі ў цэлым бясснежную зіму, іх вегетацыя пачалася на месяц раней за сярэднія шматгадовыя тэрміны. Значна раней пачалася і масавая сяўба ранніх яравых культур.

«Затым умовы змяніліся. Хоць тэмпература ў сакавіку была вышэйшая за кліматычную норму, у цэлым вясна была халоднай. Нізкія начныя тэмпературы (у асобных ночы да мінус 8—11 градусаў) сталі прычынай пашкоджанню рапсу, на некаторых палях — нават гібелі», — сказала Святлана Кузьміч.

Нават багатыя дажджы ў маі пасля сухога красавіка не змаглі папоўніць запасы вільгаці. У некаторых раёнах Гомельскай вобласці фіксавалі гібель сельскагаспадарчых культур ад засухі.

У першы месяц лета аграметэаралагічнае становішча на тэрыторыі краіны прыкметна палепшылася. Багатыя дажджы ў чэрвені і першай палове ліпеня добра намачылі глебу і на асноўных масівах аднавілі добрую вільгацезабяспечанасць пасеваў. Дастатковасць цяпла і вільгаці спрыялі фарміраванню ўраджаю збожжавых, адрастанню траў пасля ўкосі і росту караняплодаў. Аднак частыя ападкаў абцяжарылі ўборку сена і ахоўныя мерапрыемствы па доглядзе пасеваў. Моцныя дажджы з градам станавіліся прычынай палягання збожжавых, лёну і рапсу.

Што ж мы маем цяпер? Па поўдні, а месцамі і ў цэнтральным рэгіёне краіны ў азімых збожжавых і яравога ячменю назіраецца васковая спеласць, у некаторых раёнах ужо рэгіструюць поўную спеласць. «Збожжавыя культуры для ўборкі сёлета паспеюць трохі пазней, чым у мінулым годзе. Аднак нашы спецыялісты мяркуюць, што ўраджай збожжавых будзе большы, чым летась. Згодна з вынікамі апошніх абследаванняў пасеваў лёну, вышыня сцябла сёлета большая, чым у 2019 годзе. Праўда, пасля халоднай вясны пакуль адстае ў развіцці кукуруза», — заўважыла Святлана Кузьміч.

Сяргей КУРКАЧ.

ЗНОЎ ПАЦЯПЛЕЕ, АЛЕ НЕНАДОЎГА

На наступным тыдні ў сераду стане халодней

Але пакуль — досыць цёплае надвор'е ў асноўным без ападкаў чакаецца ў нас у гэтыя выхадныя, паведамляюць спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.

Ужо сёння яно пачне змяняцца. Чакаецца пераменная воблачнасць. Удзень у асобных раёнах Гомельскай вобласці пройдуць кароткачасовыя дажджы і навальніцы. А вось у выхадныя тэрыторыя краіны ў асноўным будзе знаходзіцца ў вобласці павышанага атмасфернага ціску. Толькі ў паўднёва-заходніх раёнах, а ўдзень 19 ліпеня і па крайнім паўночным усходзе краіны адаб'ецца ўплыў няўстойлівых паветраных мас.

У суботу таксама чакаецца пераменная воблачнасць. Будзе пераважна без ападкаў, толькі ў асобных раёнах па паўднёвым захадзе краіны пройдуць кароткачасовыя дажджы, магчымыя навальніцы. Уначы і раніцай чакаецца слабы туман. Вецер прагназуецца ўсходні ўмераны, пры навальніцах парывісты. Тэмпература паветра ўначы складзе ад плюс 7 да плюс 14 градусаў, па паўднёвым захадзе — да 16 цяпла. Удзень будзе камфортныя 22—28 цяпла.

І ў нядзелю чакаецца пераменная воблачнасць, будзе пераважна без ападкаў, толькі ўдзень у асобных раёнах Брэсцкай і Віцебскай абласцей пройдуць кароткачасовыя дажджы, магчымыя навальніцы. Хутчэй за ўсё, раніцай чакаецца слабы туман. Вецер прагназуецца ўсходні ўмераны, пры навальніцах парывісты. Тэмпература паветра ўначы складзе ад плюс 8 да плюс 14 градусаў, па паўднёвым захадзе — да 16 цяпла. У гэты дзень павялічыцца дзённая тэмпература — будзе 23—29 градусаў са знакам плюс.

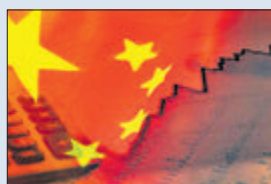
Паводле папярэдніх прагнозаў айчынных сіноптыкаў, у пачатку наступнага тыдня надвор'е ў краіне абумовіць няўстойлівае цёплае паветраная маса паўднёвых шырот. У панядзелак чакаецца пераменная воблачнасць. Месцамі па краіне пройдуць кароткачасовыя дажджы, удзень у асобных раёнах навальніцы. Тэмпература паветра ўначы складзе ад плюс 11 да 17 градусаў цяпла, удзень будзе ўсё так жа гарача — плюс 23—29 градусаў. У аўторак цёплае надвор'е захавецца, а ў сераду пахаладае.

Сяргей ПАЛІНІН.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

ВУП Кітая ў другім квартале вырас на 3,2 працэнта

Пра гэта сведчаць даныя, якія апублікавала дзяржаўнае статыстычнае бюро Кітая. Паказчыкі другога квартала аказаліся значна лепшыя, чым прагназавалі аналітыкі, якія чакалі, што эканоміка Паднябеснай на фоне значных поспехаў у барацьбе з эпідэміяй і поўнага аднаўлення вытворчасці вернецца да станючай дынамікі, але рост дасягне толькі 2,4 працэнта. Аб'ём валавога ўнутранага прадукту Кітая па выніках першага квартала пад уплывам эпідэміі каранавіруса ўпаў на 6,8 працэнта — кітайская эканоміка пайшла ў мінус упершыню з 1992 года. Улады КНР на фоне пандэміі і яе ўплыву на эканоміку не сталі вызначаць паказчыкі росту ВУП у 2020 годзе: звычайна адпаведныя мэты агучвае ў штогадовым дакладзе прэм'ер Дзяржсавета КНР Лі Кэцян на адкрыцці сесіі парламента, аднак сёлета гэтага не ад-

былося. Як вядома, па выніках 2019-га ВУП Кітая вырас на 6,1 працэнта, краіна захавала за сабой статус другой найбуйнейшай эканомікі свету.

Рэпер Канье Уэст зарэгістраваўся кандыдатам у прэзідэнты ЗША

Рэп-выканаўца зарэгістраваўся ў выбарчай камісіі штата Аклахома. Пра гэта сведчаць апублікаваныя звесткі мясцовага выбаркама. Уэст паспеў падаць неабходныя дакументы і заплаціць рэгістрацыйны збор у памеры 35 тысяч долараў. Паводле інфармацыі на сайце выбаркама, рэпер адзначыў, што будзе прадстаўляць партыю BDY (Birthday Party, што можна перавесці як «Партыя дня нараджэння»), і як «Вечарынка з нагоды дня нараджэння». Такім чынам, як мінімум у Аклахоме прозвішча выканаўцы з'явіцца ў выбарчым бюлетэні. Па інфармацыі агенцтва Associated Press, у гэтым штаце незалежнымі кандыдатамі таксама зарэгістраваліся піяністка Джэйд Сіманс і бізнесмен Брок Пірс.

Астраномы выявілі белы карлік, які перажыў выбух звышновай

Успышка звышновай — гэта магутны выбух, які адбываецца бліжэй да завяршэння жыцця некаторых зорак. Але ў гэтым выпадку ўспышкі не хапіла для поўнага знішчэння белага карліка (зоркі, якая астывае) SDSS J1240+6710 — замесць гэтага ён адправіўся перасякаць космас на хуткасці 900 тысяч кіламетраў у гадзіну. Астраномы мяркуюць, што гэты аб'ект першапачаткова круціўся вакол іншай зоркі, якая павінна была адляцець у процілеглы бок. Раней навукоўцы выявілі ў белага карліка незвычайны склад атмасферы. Гэта сумесь кіслароду, неону, магнеію і крэмнію. Цяпер з дапамогай касмічнага тэлескопа «Хабл» міжнародная каманда навукоўцаў выявіла ў атмасферы белага карліка яшчэ і вуглярод, натрый і алюміній. «Гэта, верагодна, звышновая, але пэўнага тыпу, які нам раней не быў знаёмы», — адзначыў «Бі-бі-сі» вядучы аўтар даследавання прафесар Барыс Генсіке з Уорыкскага ўніверсітэта ў Вялікабрытаніі.

